

Egy új műfaj születése

Az opera története 1650-ig

Összeállította: Juhász Tibor

Bemutatott részletek

Claudio Monteverdi: L'Orfeo (1607)

Toccata és Ritornello

La Capella Reial de Catalunya

Le Concert des Nations

vez.: Jordi Savall

Gran Teatre del Liceu, Barcelona (2002)

Vincenzo Galilei: Dura mia pietra viva (1587)

(Secondo libro de madrigali)

Mily rideg vagy, szépséges, eleven drágaságom.

Nincs oly szikla, mely ily kemény lenne.

Kőszíved hideg, mint a márvány,

Nem lehet sem széttölni, sem meglágyítani.

Minél inkább epekedem,

annál inkább megdermed véred.

Minél hevesebben kérlek, annál ridegebbé válsz.

Ensemble Daedalus

Festival des Cathédrales de Picardie (2001)

Jacopo Peri: L'Euridice (1600)

Io che d'alti sospir vaga e di pianti

Prologo

La Tragedia: Gloria Banditelli

vez.: Roberto De Caro

Arts Music (1992)

Illusztrációk:

A Prológus első néhány sora (1600)

Jacopo Peri mint Arion (1589)

A Pitti-palota Firenzében (színes litográf 1900 körül)

Rubens: Medici Mária megérkezik Marseilles-be és

Rubens: Medici Mária mint Bellona (1625)

Jacopo Chimenti: Medici Mária és IV. Henrik esküvője

Jacopo Peri: L'Euridice (1600)

Non piango e non sospiro

Lamento, részlet a 2. jelenetből

Orfeo: Gian Paolo Fagotto

vez.: Roberto De Caro

Arts Music (1992)

Illusztráció: Tiziano: Orfeusz és Euridiké (1508)

(Lásd még:

<http://www.youtube.com/watch?v=W6r1W1Tu4DM>)

Giulio Caccini: L'Euridice (1600)

Non piango e non sospiro

Lamento, részlet a 2. jelenetből

Orfeo: Nicolas Achten

vez.: Nicolas Achten

Ricercar (2008)

Illusztráció:

George Frederic Watts: Orfeusz és Euridiké (1872)

Forrás:

http://www.youtube.com/watch?v=zcM8aT_woCk

Giulio Caccini: L'Euridice (1600)

Cruda morte, hai!

a nimfák kórusa, részlet (2. jelenet)

1. nimfa: Marie de Roy

2. nimfa: Laurence Renson

vez.: Nicolas Achten

Ricercar (2008)

Illusztráció: Ary Scheffer: Euridiké halála (1814)

Forrás:

http://www.youtube.com/watch?v=zcM8aT_woCk

Emilio de' Cavalieri: A test és a lélek ábrázolata (1600)

Chi gioia vuol, chi brama

jelenet a 2. felvonásból

Lélek: Cecilia Gasdia

Test: Fuori Zanasi

vez.: Lorenzo Tozzi

Szent Pál-bazilika (fuori le mura), Róma (2000)

Claudio Monteverdi: L'Orfeo (1607)

A nume più possente

jelenet a 4. felvonásból

Orfeo: Furio Zanasi

Euridice: Arianna Savall

vez.: Jordi Savall

Gran Teatre del Liceu, Barcelona (2002)

Claudio Monteverdi: L'Arianna (1608)

Lasciatemi morire (Lamento d'Arianna)

Ariadné panasza (madrigál változat)

Illusztráció:

Angelica Kaufmann (~1782):

Thészeusz elhagyja Ariadnét (~1782)

Forrás:

<http://www.youtube.com/watch?v=mtzxZSUMG8M>

Marco da Gagliano: La Dafne (1608)

Qual dei mortali

4. jelenet

Ámor: Daphné Touchais

Vénusz: Guillemette Laurens

Les musiciens de Fuoco E Cenere

Trinity Church, New York (2008)

Forrás:

<http://www.youtube.com/watch?v=XAjhRz4CedQ>

Heinrich Schütz: Dafne (1627)

Rinuccini operájának német változata

elveszett

Heinrich Schütz: Saul, Saul, was verfolgst du mich (1650)
Symphoniae Sacrae III, Op. 12/18 (SWV 415)
Saul, Saul, was verfolgst du mich?
Es wird dir schwer werden,
wider den Stachel zu löcken.
(Saul, Saul, mit kergetsz engem?
Nehéz néked az ösztön ellen rügódoznod – Károli)
Akademia Ensemble
Vocal Regional de Champagne Ardenne
vez.: Francoise Lasserre
ed. Pierre Verany (1999)
Illusztrációk:
Fra Angelico (1430 körül, kódexrészlet, Firenze),
Szent Pál mozaikfal (Bérea),
faragott szószék a Sint Pieterskerkben (Leuven),
Luca Signorelli freskója a loretoi bazilikában (1485),
Michelangelo freskója a Vatikánban (1545),
Caravaggio (1601, Róma),
freskó a torontói Szent Pál Bazilikában,
Parmigianino (1527, Bécs),
Luca Giordano (1690, Nancy),
William Blake (1800 körül, San Marino, Kalifornia),
mormon egyházi illusztráció,
Szent Pál megtérése Legóból (catholicplayground.com)

Stefano Landi: Szent Elek (1632)
Si disserrino l'atre porte della morte
a Gonosz és a szellemek jelenete az 1. felvonásból
a Gonosz: Luigi De Donato
vez.: William Christie
Théâtre de Caen (2007)

Stefano Landi: Szent Elek (1632)
Poca voglia di far bene
duett az 1. felvonásból
Martio: José Lemos
Curtio: Damien Guillon
vez.: William Christie
Théâtre de Caen (2007)

Claudio Monteverdi: Poppea megkoronázása (1642)
In un sospir che vien
duett az 1. felvonásból
Poppea: Danielle de Niese
Nero: Philippe Jaroussky
vez.: William Christie
Teatro Real, Madrid (2010)

Francesco Cavalli: La Calisto (1651)
finálé
vez.: René Jacobs
Théâtre Royal de la Monnaie, Brüsszel (1996)